

Lubomír
SATORA

Lubomír Satora se svým psem panem Čoko. Plemeno bloodhound je po staletí šlechtěno pro vynikající čich.

Má výcvikovou akademii psů, kteří pomáhají při pátrání po pohřešovaných lidech. Odborně se tomu říká mantrailing. „Nejlepšími stopaři jsou bloodhoundi,“ tvrdí Lubomír Satora. Mají skvělý čich, neuvěřitelnou vytrvalost. A když začnou hledat včas, tak i úspěšnost.

TEXT EVA RIEGEROVÁ

Jak se cvičí stopaři lidí

Co si můžu pod výrazem mantrailing představit?

Stopování lidí. Vtip je v tom, že my vlastně psa neučíme nic, co by vymyslel člověk, mantrailing je oproti ostatním disciplínám odlišný v tom, že pouze rozvíjíme přirozené schopnosti psů. Neříkáme jim: takhle musíš odstartovat, hlavu mít takhle, neučíme ho zalehávat předměty, nemáme na něj manuál. U ostatních disciplín si člověk stanoví pravidla a usiluje o to, aby je pes dodržoval. U mantrailingu jediné, co víme, je, že hledaná osoba se tady pravděpodobně nacházela, máme její pachový předmět, třeba

košili, čepici, psovi řekneme: Hele, tohle je jeho košile, najdi mi ho, a tím to zhruba končí. Pak už je to jen na psovi. **To jste ale hodně zjednodušili!** Mým hlavním úkolem je naučit se „čist“ svého psa, který k nám mluví řečí těla, chováním a pohyby ukazuje, co dělá, co se děje, když tohle pochopíte, může mantrailing fungovat. Po psovi chci samostatnou práci, nemůžu mu poradit ani na něj nějak tlačit, protože nevím, kde ta hledaná osoba je, kudy se vydala, to už je jen na něm. **A můžete se s ním třeba normálně mazlit, nebo na něj musíte být přísný?**

Na rovinu, náš pes s námi umí spát v posteli, spí v obýváku, ale taky na zahrádě, ve sněhu... Je s námi čtyřicet hodin denně. Ale je to velmi individuální, na některého psa musíte křiknout, protože jinak by se zbytečně roztěkal, na jiného platí spíš vlnitost. Výcvik musí rozvíjet motivaci a koncentraci, pokud ho naučím, aby chtěl pracovat a uměl se soustředit, a vytvořím mu k tomu podmínky, může podávat špičkové výkony. **Jak jste se k téhle práci dostal?** Jednoduše, z koníčka se stal kůň. Psy jsem s krátkými prostoji vždycky měl a s manželkou jsme se rozhodli pořídit si, zdůrazňuji,

malého psa. Tedy ona chtěla malého psa, abych byl přesný. Odjeli jsme do Brna na výstavu, celý den probíhal v dohadách, že ten má moc chlupů, tenhle je moc tenký, tenhle má moc dlouhý ocas... Už mě to přestalo bavit a zavelel jsem domů, a za branou manželka koukla přes rameno, a jak se vy, děvčata, umíte zamilovat, zvolala: Jééé, toho bych chtěla! A tak jsme si pořídili bloodhonda. **Věděli jste, jak specifické plemeno máte?**

Chovatelka samozřejmě počítala s tím, že s ním budeme jezdit po výstavách, což jsme dělali, jezdili jsme i na světové výstavy. Ale ani mně, ani našeho miláčka to nebavilo. No, a když mu byly necelé čtyři roky, byli jsme zase na jedné akci, psi zrovna obcházelí v kruhu, a náš si lehnul s výrazem: Ať se ti pitomci vystavují, já si tady lehnu a počkám, až to skončí. Plemeno bloodhound je neskutečně tvrdohlavé, když máte navíc dominantního samce, je s ním šileně těžká práce, a když se sekne, nejede přes to vlak. Takže tímto skončila naše výstavní kariéra. **Říká se, že když Bůh zavře dveře, otevře jiné...**

A přesně to se taky stalo. Díky kamarádce z Holandska jsme zjistili, že bloodhound je prakticky nejlepší stopovací plemeno na světě, je to 1400 let šlechtěné zvíře pro své neuvěřitelné čichové přednosti. A taky jsme se dozvěděli o mantrailingu, který jsme s ním začali dělat. To bylo před čtrnácti lety, dnes máme na mantrailing akademii, zásahové jednotky v Česku i na Slovensku a motá se kolem nás plno lidí, které to zajímá a baví. Takhle jednoduché to bylo a já za to v podstatě nemůžu, opět se potvrdilo – za vším hledej ženu!

Jak vypadá vaše práce v praxi? Předdesal bych, že mantrailing není součástí integrovaného záchranného systému, od roku 2012 máme nepsanou dohodu s bezpečnostními složkami, že nás mohou povolávat do akce, ale pouze v rámci občanské výpomoci. Vedle toho existuje statut osoby blízké, což zname-

ná, že když se někdo ztratí, tak pokud osoba blízká požádá o naši součinnost, policie nás do pátrání přivolat musí. Takže buď si nás pozve bezpečnostní složka, nebo osoba blízká, a to musíme znát důvody a také vědět, že je to hlášeno policii, protože ze zákona po osobách nesmí pátrat nikdo jiný než policie. **Takže musíte být vlastně pořád na telefonu?**

Ano, a rád bych řekl, že tohle je naše čistě dobrovolnická činnost, kterou děláme zdarma. Náklady pokrýváme vlastními penězi nebo penězi od sponzorů, jinak normálně chodíme do práce. Já třeba mám se zaměstnavatelem dohodu, že pokud se jedná o vážné pátrání, můžu odjet. Zásahové jednotky máme ve větších městech v rámci celého Česka i Slovenska. Vyrazíme, když je reálná šance na úspěch, pochopitelně nejedeme k nesmyslným zásahům, kde je opravdu pozdě nebo nasazení psa není vhodné.

Za jak dlouhou dobu je pes ještě schopný člověka najít?

Ideální variantou je nasadit psa co nejdříve po tom, co se člověk ztratí, nejlépe do dvaceti nebo pokud možno do čtyřicetihodin, tam je dost velký předpoklad, že budeme úspěšní. Pomáhali jsme třeba v Bratislavě při pátrání po jedné holčičce po šestatřiceti hodinách, což je obrovská doba, navíc v oblasti, která byla totálně přečizená záchranáři, policií, obrovským množstvím lidí... Pes se dal úplně nelogicky na opačnou stranu, nešel po pachové stopě, ale tu holčičku jsme našli. Dva týdny nato jsme hledali dvaadvacet hodin starou stopu, ta samá situace, a také jsme dvě děvčata našli.

Proč vás volají tak pozdě?

Argumentují, že jsme tenkrát taky našli

LUBOMÍR SATORA

- Vystudoval agronomii na VŠZ Brno (dnes Mendelova univerzita).
- Předseda výcvikové organizaci mantrailingu IBHA (International Bloodhound Academy), která pracuje nejenom v ČR, ale i na Slovensku. www.ibha.eu
- Je také předsedou zásahové organizace RESDOGS, pod jejíž hlavičkou se organizují pátrání po osobách v ČR a na Slovensku.
- www.pohresujeme.cz

po třech dnech toho a toho... To je ale úplně špatně! Pokud chceme, aby měla naše práce úspěch, mantrailer nemůže být povolán jako poslední možnost, což se bohužel stává. Lidé obvolají policii, kamarády, dva tři dny se pátrá a pak je napadne, že by mohli přibrat nás. Třetí, pátý, sedmý den je šance mizivá.

Vy ale necvíčíte jenom bloodhoundy, jak jsou

na tom s mantrailingem ostatní rasy psů?

Rukama mi prošlo obrovské množství psů, kolem dvou a půl tisíce, všechna plemena mají svoje pro a proti. Cvičíme všechny psy, ale i když si vyberu štěně z určitého plemene a vrhu, které má předpoklady, výcvik trvá kolem čtyř let. Každopádně bloodhound je nepřekonatelný stopař, původně jsem nevěřil zkačkám z Ameriky, kde jsou mimochodem nesmírně oblíbení a hojně k pátrání využívání, že třeba při pátrání psi i zemřeli vysílením, než by práci ukončili.

Jak to, proč?

Jak jsou umanutí, tak mají tak obrovskou snahu toho člověka najít, že zapomenou na svoje životní potřeby a zemřou. Nechápal jsem to a moc tomu nevěřil, ale dvakrát se mi to málem stalo. Když jsem zmínil Ameriku, před druhou světovou válkou měla každá americká věznice chov bloodhoundů, i policejní stanice je využívaly, ale když se američtí vojáci dostali do Evropy a viděli, jak pracuje německý ovčák, upřednostnili u policie univerzálnějšího psa. Bloodhound je jednostranný, vhodný pouze ke stopování lidí. Pracovní upotřebitelnost jako priorita na některých chovných stanicích v Americe sice přežívá, spíš se ale v současné době majitelé na výstavách dohadují, který má lepší srst nebo delší uši, a pracovní schopnosti bloodhoundů jsou tím silně utlumené. Což mě štve.

Nedá se s tím něco dělat?

V Česku stačí dvě výstavy k uchovnění, nejsou potřeba zdravotní ani pracovní zkoušky, přitom bloodhound je ryze pracovní pes. Mně dva bloodhoundi odešli na osteoporózu, která je dědičná... Za normálních podmínek se vůbec neměli dostat do chovu. Dříve bloodhoundi chodili i čtrnáctidenní stopy a podávali obrovské výkony, dnes hledáme spíše jednookého mezi slepými. Což mě celá jednak strašně mrzí, jednak strašně rozčiluje. A i když už jsem na to asi starý, hodně to kritizují, což se mnoha lidem nelíbí. Jistou tvrdohlavost mám s našimi psy společnou. ●

Výcvik stopovacího psa trvá čtyři roky

Loni na podzim vydal Lubomír Satora knihu Základy mantrailingu. Je to návodná výcviková příručka pro kynology.

